

Dnro 4396/92/21

23.6.2021

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntöne 28.5.2021 lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Oikeusministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yhdenvertaisuusvaltuutetusta annetun lain muuttamisesta. Kiitän mahdollisuudesta lausua asiassa. Katson, että nyt lausuttavana oleva lakiluonnos on huolellisesti valmisteltu.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia yhdenvertaisuusvaltuutetusta siten, että yhdenvertaisuusvaltuutetun uudeksi tehtäväksi säädettäisiin toimiminen naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana. Tehtävän hoitamiseksi yhdenvertaisuusvaltuutettu antaisi ehdotuksia, suosituksia, lausuntoja ja neuvoja ja voisi laatia ja teettää selvityksiä sekä toisi raportoijana tekemiään havaintoja esiin yhteiskunnallisessa keskustelussa sekä kertomuksissaan valtioneuvostolle ja eduskunnalle. Esityksessä esitetään lisäksi säädettäväksi tehtävään liittyvästä tiedonsaantioikeudesta, johon henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta valvovana tahona kiinnitän lausunnossani huomiota

Esityksen mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetun tiedonsaantioikeutta koskevaan lain 4 §:ään lisättäisiin kolmas momentti, jonka mukaan *yhdenvertaisuusvaltuutetulla on lisäksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja muulta julkista hallintotehtävää hoitavalta sekä valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetussa laissa (1354/2014) tarkoitetulta turvakotipalvelun tuottajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan seuraamiseksi, naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan liittyvien ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamisen ja lainsäädännön toimivuuden seuraamiseksi ja naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisten toimintaperiaatteiden ja toimien seuraamiseksi ja arvioimiseksi.*

Esitetyn tiedonsaantioikeuden osalta esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa on arvioitu EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679) kansallisen liikkumavaran käyttöä asetuksen 6 ja 9 artiklojen osalta. Säännöskohtaisten perusteluiden mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetun oikeus käsitellä henkilötietoja kyseisen säännösehdotuksen osalta perustuisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan (käsitely on tarpeen lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi).

Katson, että nyt esitetyn sääntelyn kohdalla olisi seuraavat seikat huomioiden hyvä vielä arvioida, olisiko 6 artiklan 1 kohdan e alakohta (käsitely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi) soveltuvampi käsittelyn oikeusperuste, kuin esitetty 6 artiklan 1 kohdan c alakohta.

EDPB:n edeltäjä Tietosuojatyöryhmä WP 29 on käsitellyt direktiivin 95/46/EY (tietosuojadirektiivi) mukaisia käsittelyn oikeusperusteita lausunnossaan 6/2014 direktiivin

95/46/EY 7 artiklan mukaisesta rekisterinpitäjän oikeutetun intressin käsitteestä. Vaikka lausunto koskee yleistä tietosuoja-asetusta edeltäneen tietosuojadirektiivin 7 artiklan mukaisia käsittelyn oikeusperusteita, soveltunevat lausunnossa esitetyt tulokset keskeisiltä osin myös yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten käsittelyn oikeusperusteiden soveltuvuuden arvioimiseen. Kyseisten säädösten relevantit artiklojen kohdat ovat keskeisiltä osin yhtenevät toistensa kanssa eikä yleisen tietosuoja-asetuksen säätämisen tarkoituksena käsittääkseni ollut muuttaa kyseisten käsittelyn oikeusperusteiden sisältöä merkittävilta osin.

Lausunnossa todetaan tietosuojadirektiivin 7 artiklan c alakohdan (käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän laillisen velvoitteen noudattamiseksi) osalta, että laillisen velvoitteen on oltava riittävän selvä sen edellyttämän henkilötietojen käsittelyn suhteen ja näin ollen 7 artiklan c alakohtaa sovelletaan sellaisten säännösten perusteella, joissa viitataan nimenomaisesti käsittelyn luonteeseen ja tavoitteeseen. Lausunnon mukaan rekisterinpitäjällä ei saisi olla kohtuutonta harkinnanvaraa sen suhteen, miten se noudattaa laillista velvoitetta.¹

Lausunnon mukaan tietosuojadirektiivin 7 artiklan e alakohta (käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai sellaisen julkisen vallan käyttämiseksi, joka kuuluu rekisterinpitäjälle tai sivulliselle, jolle tiedot luovutetaan) kattaa puolestaan tilanteet, joissa itse rekisterinpitäjällä on julkista valtaa tai yleistä etua koskeva tehtävä (mutta ei välttämättä myös lakisääteistä velvoitetta käsitellä tietoja) ja tietojenkäsittely on tarpeen tämän vallan käyttämiseksi tai tehtävän suorittamiseksi.²

Esitetyn sääntelyn kohdalla oikeus käsitellä henkilötietoja vaikuttaisi olevan sidottu yhdenvertaisuusvaltuutetulle laissa säädettäviin tehtäviin. Säännökset jättävät näin liikkumavaraa esimerkiksi sen suhteen millaista henkilötietojen käsittelyä näiden tehtävien suorittaminen kulloinkin edellyttää, ilman että säännöksissä viitataan nimenomaisesti käsittelyn luonteeseen ja tavoitteeseen. Tästä johtuen katson, että yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohta mahdollisesti soveltuisi esitettyä 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaa paremmin henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteeksi esitetyn sääntelyn kohdalla.

Tietosuojavaltuutettu _____

Ylitarkastaja _____

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

¹ Lausunto 6/2014 WP 217 s. 21

² Lausunto 6/2014 WP 217 s. 22